

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Častna izvolitev.

Naslednik Božidaru Raiču v poslanstvu za državni zbor izvoljen je bil 30. t. m. kanonik dr. Lavoslav Gregorec, tako sijajno, kakor še v Ptujju nobeden poslanec pred njim.

Ta je 29. t. m. še v Šmariji na volilnem shodu v gostilni g. Jagodiča pod predsedništvom g. Skaze razlagal mnogobrojnim volilcem svoj program in zatem se odpeljal v Ptuj, g. Miha Vošnjak pa je po njegovem odhodu poročal o svojem delovanju v deželnem zboru.

Na dan volitve zberó se volilci v Narodnem domu, kder jih naš kandidat pozdravlja. Iskrene besede segajo ljudem v srca. Predčita še ravno došli telegram: „Volilci, volite jednoglasno gosp. kanonika dr. Gregoreca, neustrašljivega boritelja za narodne pravice! Županje Šaleške doline.“

Navdušeno za narodnega kandidata gredó na volišče. Vladni komisar je g. Zupanič. Volilci volijo v volilno komisijo gospode: Ivanušo, Straha in Mesareca; komisar: Meška, Petovara in Lorberja, ti izvolijo preč. g. dekana Schwingerja in vsi sedaj preč. g. Meška v predsednika, ki volitev vodijo z znano spretnostjo.

Volilci obžalujejo, zakaj se predsedniku ni izročila slovenska izdaja volilne postave, saj jo ima državni zakonik. Voli najprvle ptujski okraj zatem ormožki in naposled št. lenartski, vsi volijo narodno, vseh 207 glasov dobi kanonik dr. Gregorec. Nasprotniki so jo tiho nekam pobrisali in se poskrili, da jih ni bilo blizu videti.

Razveselilo je domoljube, da sta tudi g. Marinič od sv. Vrbanja in gosp. Lobenwein iz Monsberga volila narodno, zlasti pa, da je ormožki okraj poslal vse volilne može, niti jeden ni izostal. To je lepo! Slava slovenskim korenjakom, politično toliko zavednim!

Od sv. Lenartskega okraja je nekoliko volilcev izostalo; toda prišli so č. g. superior

frančiskanski in župnik sv. Trojice, P. Evstahij Puntner, in vsi volilci od meje slovenske pri sv. Ani na Krempergu.

Okolo 2. ure popoldne vrne se volilna komisija v Narodni dom in preč. g. Meško naznanijo izid volitve. Kanonik dr. Gregorec je v državnega poslanca izvoljen v Ptujju in Ljutomeru jednoglasno, ondi z 207, tukaj z 68 glasi, v Rogaci s 67: (eden glas je tukaj oddan bil na ime Otona Fürsta, kakoršnega človeka pa ni, kajti Ptujjska Fürsta sta Jožef in Konrad), torej z 342 glasi. To je pri nas do sedaj najsjajnejša volitev.

Toliko glasov ni dobil nobeden drug naroden kandidat, znamenje veselo, da narodna zavednost narašča, zlasti v Rogaškem in Šmarijskem okraju. Navdušeni živio-klici zadonijo, zlasti ko se novi poslanec zahvaljuje za skazano mu čast. Dal Bog, da bi njegovo delovanje bilo uspešno, kakor je volitva bila sijajna!

Kmečka posestva pa njih zadolženje in razkosovanje.

Iz Šentija v Slov. goricah.
(Konec.)

Pa vrnimo se k predmetu, o katerem smo se namenili pisati, namreč: o razkosovanju posestev. Zemljišča ali „grunte“ so še le v tekoči polovici stoletja začeli razkosovati, od leta 1868, ko so liberalci to postavo skovali, popreje tega ni bilo. Postave, ki to dovoljujejo, so škodljive, ali vendar bi ne mogle kmetu dosta škodovati, ako bi se ta ne smel zadolžiti. Akoravno je razkosovanje po postavi dovoljeno, se zdi vendar kmetu sramotno; se vé, ako sila kola lomi, mora se prodati kaki košček, da se zamore dolg poplačati. To pa stori le pravičen in zmeren gospodar, zaradi tega, da se dolga znebi, drugi pa, da ima zopet kaj po grlu teči. Največ pa, se v tem oziru greši, kedar pride

zadolžena kmetija na kant, in jo kupi kak zemljiški barantač. Kupi jo dober kup, potem pa jo na drobne kosce razdrobi ter jo sosedom in drugim kupcem prav osoljeno prodaja. In tako zemljiško razkosovanje je krivo, da se je število bajtarjev in postopačev tako pomnožilo. On ali ona dobi dote ali „erbije“ ali si prisluzi kakih 100 fl., sklene se zakon, kupi se prostor, njiva ali travnik ali kar si že bodi in napravi se bajtica. Okoli bajte pa ni toliko domačega prostora, da bi se kokoš zmuzala. Kje bode tak bajtar potem vzel drva, steljo, če bode gleštal kaj živadi, in po tem takem se tudi množi od dne do dne več nočnih kupcev in zanikernost doma. Otroci odrastejo v postopanju brez pravega poduka, v pokoro sosednjim kmetom. Zatoraj bi dobro bilo, da bi se omejila svobodna ženitev nemaničev.

Da se toliko kmetov tako strašno zadolži, krivo je tudi to, ker so v sedanjih okoliščinah posojila, ki se lahko po ceni dobé, lahka in to posebno rade storé posojilnice. Od ene strani je to tudi dobro. Pa to je vprašanje, ako bode dotičnik le zamogel obresti redno plačevati, ako pa to ne more, ima uže smrtni nož na vrat nastavljen, kateri se mu prej ali slej zarije v vrat, posebno ako ima hranilnica veliko kapitala na posestvu intabuliranega in zraven še drugi upniki pritiskajo. In taka dva dogodjaja razkosovanja posestev hočemo navesti častitim bralcem, na katerih posestvih je imela graška hranilnica veliko kapitala intabuliranega. Eno tako razkosovanje se je vršilo lanskó leto v Vukovskem dolu, kjér je graška hranilnica prodala ali bolje odvzela veliko posestvo pri njej zadolženemu kmetu in na up dala nekemu Nemcu iz Gerstorfa pri Spielfeldu za razkosovanje, in na katerem je zdaj že 15 lastnikov ali bajtarjev. In enaka nesreča je zadela v Št. Iljski fari še eno posestvo, katero je goraj omenjena hranilnica izročila za razkosovanje tudi ravno omenjemu Nemcu, in kjer je zdaj že 12 lastnikov. Prašanje je zdaj, ali bodo zamogli izhajati zdaj vsi dvanajsteri, ko popreje eden ni mogel? Na to vprašanje bode odgovorila prihodnjost.

Dovoljujemo si pa opozoriti slavno graško hranilnično ravnateljstvo, naj blagovoli v prihodnje v enakem slučaju prepustiti zemljišče staremu lastniku v razkosovanje, kajti to je krivica, zakaj bi si ptujec polnil žepe z dobičkom, med tem, ko je prejšnji lastnik zemljišče obdeloval, se mučil in trpinčil pol stoletja, toraj bi mu tudi pri razkosovanju skupljeni dobiček po pravici pristajal, kakor pa neznanemu ptujcu, kateri se pri razkosovanju slovenskih kmetij bogati. Zemlja je sicer za to, da se iz nje dobiček zajemlje, pa ne na tak način, da bi se nje lastnik v siromaštvo pahnil, ter se ptujec

dobička veselil. Kakor ima vsako drevo v gojzdu svoje mesto, in mu tega mesta, dokler je življenje v njem, nobeno drugo drevo vzeti ne more, tako naj bi bila vsaka družina ukoreninjena na svojem kmetijskem domu, in dokler bi taka družina živela, naj bi imela svoj dom, v to pa si pomagajmo sami in Bog nam bode pomagal!

Gospodarske stvari.

Obramba sadnih dreves na pašnikih.

Živina ima navado se v drevesih z vrato m drgati, kar pogosto pogin sadnih dreves povzroči. Proti mladi živini že zadostuje, če se drevce s trnjem ovije in k močnemu kolu pri trdi. Vendar pa popolnoma varno to sredstvo še ni. Da se to doseže, se zabijejo okoli drevca trije močni koli v zemljo, ki so 15—20 centimetrov od drevesa oddaljeni in med seboj zopet s poprečnimi lesenimi kljupami zvezani. Drevce samo je v sredi te ograje k močnemu kolu privezano in vsega drganja od strani živine popolnoma varno. Seveda je taka obramba precej draga in zahteva dela in truda. Po mnogih krajih pa itak že na povedan način drevca na pašnikih zavarujejo.

Velika šola za poljedelstvo.

Velika šola za poljedelstvo na Dunaju, v kateri se mladenči v poljedelstvu in gozdnarstvu strokovnjaško podučujejo, končuje s tem tečajem 14. leto svojega obstanka. Učencev je imela v tej dobi vsako leto poprek 343, izmed kojih se jih je učilo 151 poljedelstva, 173 gozdnarstva, in 19 umetnostnega obavljenja onih strok. Da zamore mladenič kot redni slušatelj v omenjeno šolo vstopiti, treba mu je zrelostnega izpita na gimnazijah ali na realki; da pa kot izvanredni slušatelj zamore vstopiti, naj izpriča toliko splošnje omike, kolikor mu je za umevanje imenovanih strok treba. Revni, pa marljivi učenci se oproščajo od šolnine; razven tega so ustanovljene državne in deželne štipendije. Prihodnje šolsko leto se prične 1. oktobra. Kdor želi vstopiti, naj se oglasi v kanceliji rektorjevi do 15. oktobra.

Dopisi.

Iz Konjic. (Kako sem zagledal nemčursko kost.) Ko sem uni dan bil v Konjicah po svojih opravkih, stopim še v trgovčevo prodajalnico, ter zahtevam neko reč. Francelj, sin tega trgovca, sedel je na stoliču, ter me je, grozno kislo se režoč, pogledoval. Pa to ni čudo, kajti takošnje mrđanje le nemčurji imajo. Nisem si pa preje mislil, da bom tisti dan zagledal tako „nemčursko kost“. Ko me

je izpoznal za svojega nasprotnika, hotel je ves svoj srd in smradljivi nemčurski duh na me izliti. Svetoval mi je iti k Pohorcem, rekoč: Tam gori prejmete, kar želite, ker so sami Slovenci! Jaz mu na to odgovorim: Tako pa tudi vi pojdite tje, koder bivajo sami Nemci. Zakaj ste tukaj na slovenskih tleh, ako so vam Slovenci trn v peti? Na to zapustim rjavega nemčurja premišljajoč, kakor sem ga razkačil z rečjo, katero sem zahteval. Gospod Francelj, vam je zoperno vse, kar je slovensko, samo do našega slovenskega kruha imate posebno veselje, kajti njega posebno ljubite, ker vam v posebno slast smukne po nemčurskem goltancu. Mislim si pa jaz, da vam bi se to najbolj pristajalo, ko bi vam mnogobarvne krpe na vaš nemčurski hrbet prilepili, kakor so nekaj Spartanci delali iz vojske bežečim vojščakom. No potem bi vas, gospod Francelj, na hip spoznal vsak Slovenec, in bi se varoval vaših nemčurskih garij, ter se vas ogibal, kot izdajalca svoje slovenske domovine. Prihovski.

Na Bizeljskem. (Občina.) Trda se godi kmetu in vendar še nam nalagajo občinski, kakor okrajni zastopi velike priklade. V očeh pa imam posebno Kapele in Bizeljsko za Sotlo. Tu sta dva župana W. Z. in J. P. Ne, da jima je kaj za svoje domače ljudstvo, marvoč zanimata se iskreno za Brežke nemčurje. Letos bo zopet volitva, posebno pa še za Bizeljsko ne vem, čemu da se odlaga. Tam so sicer zopet povabljeni vsi tisti, ki so jih pred 3 leti dobro s pečenkami in z vinom namazali od nosa do ušes, naj še pri stari navadi ostanejo in pripravljajo se jim zopet masti, toda jaz mislim, da se je nekaterim ta telečja — mast tako priskutila, da je ne marajo več videti, veliko manj pa še vživati; no, mislim, Breškim nemčurjem, ker so bolj takemu mazilu navajeni, pa se kaj takega že še prileže. Ako se ne motim, Bizeljanci, imate že deveto leto vašega župana; ta je že tako od nemške masti pribolel, da se ga zna posebna kužna bolezen prijati. Zato Bizeljanci, ker imate priložnost zdaj pri volitvi, zložite se in skrbite, da si narodnega župana dobite — tacega, da bode bolj prijazen in skrben za narod, kakor je dosedanji.

Z Dobrne. (Cesarjev rojstni dan.) Ta dan smo začeli slaviti, da bi v sredo za druge zadeve bilo več časa, že v nedeljo, na Veliko Gospojnico. Tega dne priredili so namreč na trgu pred hišo-zdravilnico tombolo v korist mladeži tukajšnje šole. Dobitke darovali so dobri ljudje, topličarji in domačini. Skupilo se je 129 gl. 50 kr. Naj pri tej priložnosti pristavim sporočilo, da so pred nekaterimi tjedni otrokoljubni gostje-topličarji osnovali večerno zabavo s petjem pak igranjem na glasoviru, goslah in citrah, tudi v prid ubožnim učencem; takrat so zbrali 117 gl. Za vseh 246 gl.

bodo šolcem nakupili oblačila in oskrbeli potrebna učila, učne pripomočke. — V vtorek so zastave, cesarska in štajerska, naznanjale bližajoči se praznik narodov avstrijskih. Ob pol šestih zvečer so v zrak spuščali balone ali zrakoplove, t. j. neke ladjice, ki po zraku plavajo. In ko se je bila stisnila tema, prišla je godba s svetilkami ter svirala večernico, a med tem so z griča spuščali rakete. — V sredo nas je zvon v družbi z glasom topičev privabil v lično opravljeno cerkev, kjer se je ob devetih vršila slovesna služba božja. Razumeva se pač samo ob sebi, da so pri istej bili navzoči občinski zastopniki, šolski odborniki, uradniki, učitelji z učenci in obilo drugih pobožnikov, tujih in domačih. Popoldne ob četrtej uri začela se je šolska veselica, ki jo je na svojem vrtu priredila gospa pl. Hajderjeva. Tukaj pa so otroci eni telovadili, drugi na okinčani maj plezali po nastavljeni denar in viseče klobase, tretji piskre pobijali itd. Za tako „pridnost“ je potem imenovana dobrotnica deco pogostila, razven tega dobila je klobuke, rutice, ostalo blago za obleko in razne igrače. Za podeljene darove spodobno se zahvalivši so šolarji blagej darovalki trikrat „živio“ zaklicali, zapeli cesarsko pesem ter se postavili v vrsto in se za „godci“ in „bobnjači“ pa „zastavniki“ (vse to so nekateri učenci postali na igrališči) podali pred šolsko poslopje, raz katerega je vihrala velika črno-rumena zastava; odtod so se razšli vsaki na svoj kraj. A v dvorani in hiši-zdravilnici so zvečer topličarji s plesanjem završili slavnost rojstnega dne cesarjevega.

Iz Žič. (Občinska volitev.) Tudi pri nas je bila pretečeni mesec občinska volitev. Žal, da so večidel možje bili doma ostali, čeravno je bila volitev prejšnjo nedeljo pri cerkvi oznanjena. Vsaki se namreč boji občinski odbornik biti, ter se izgovarja: „Saj nič ne velja, če ravno kaj govorim.“ Zato so ostali večinoma prejšnji odborniki. Le-ti pa se sami ausschuss ali gemeinde-rathi imenujejo, in občinske seje sitzunge psujejo, po tem pa se lahko sodi tudi občinsko uradovanje. Navadno imajo ti možje svoje seje v nedeljo popoldne. Vendar pri vseh sejah mlatijo le večidel prazno slamo, in kdo je temu kriv? Ali občinski predstojnik? Ne, ampak prvi svetovalec, kedar se namreč ta oglasi, hitro upade vsem tem možem srce. In kar je najhuje, sedaj hoče z njegovo pomočjo neko ženstvo, katero si je še le pred nekolikimi meseci neko kočljarijo kupilo, občinske doklade nalagati in občino „vižati“. Ali ni to čudno, da se ženske v občinske reči vtičejo?

Iz Zdol. (Cerkvena popravila. Šola. Trsn a uš.) Kdor je bil v Zdolih pred dvajstimi leti — jih ne bi poznal, ko bi jih sedaj prenovljene ugledal. Šola in farovž sta prenavljena, nekaj zidanih hiš se je novih postavilo, druge so

se popravile, eno so pa podrli. V sredi med temi lepimi hrami pa se farna cerkev sv. Jurja ponosno vzdiguje in se v jutrnem solncu vidi daleč po Kranjskem in Hrvaškem. Cerkev in zvonik sta sedaj blizo za polovico višja ko preje; vse pri cerkvi je strogo v bizantinskem slogu izvršeno. Od znotraj je prelep hram božji fresco z živimi podobami prav primerno okrasil znani mojster Tomaž Fantoni iz Konjice. Veliki oltar je v istem bizantinskem slogu letošnjo spomlad postavil Jakob Kocjan od sv. Trojice na Kranjskem; lepo delo je za vsem veljalo 900 goldinarjev. Podobe sv. Jurja pa sv. Filipa in Jakoba je naredil Ferdinand Stoffesser iz Grödena na Tirolskem. Vse na lepem oltarju se izvrstno strinja; blagoslovili so ga pred šestimi tedni vč. gospod dekan Matija Stoklas. Farane nova cerkev tako veseli, da prav radi vlagajo za to, kar je še potreba; žene so preskrbele za levi stranski oltar podobo Matere božje, možki pa za desnega podobo bičanega in kronanega Izveličarja; slednjo smo dnes v slovesnem sprevidu iz farovža v cerkev prenesli. Vsaka teh prelepih in v resnici umetnih podob, koji je izdal Stoffesser, je veljala 35 goldinarjev. Pred slovesnim sprevidom so naš č. g. župnik blagoslovili novo pozidano Banovo kapelo na izhodnjem koncu naše lepe vasi. Od tam smo se podali s cerkvenimi banderi in sv. rožni venec moleč v farovž po novo podobo bičanega Izveličarja. Med sprevidom so topiči pokali, v zvoniku pa so prelepo pritrkavali. Hvala Bogu za tak lep dan, ki je bil poln duhovnega veselja! (Konec prih.)

Iz Male Nedelje. (Marskikaj.) Letina bo tukaj srednja. pomladni sadeži: koruza, krompir, lepo kaže ter daje obilni pridelek; tudi ajda kaže dobro, če nam je neugodni veter še kje ne posmudi. Košnja otave se pričinja zlasti po Ščavniškej dolini, pridelek bo nekoliko boljši, kakor prvi. Živina nima cene ter se prodaja po slepej ceni. — Vsi volilci poslanca za državni zbor bili so tukaj za č. g. kanonika Lavoslava Gregoreca ter upajo, da bode vredni nasludnik prednika nepozahljivega nam Rajčca. — Neka nemčurska svojat je hotela tukaj skovati nekovo „deutsche Leseverein“ nasproti „Leposlovnemu bralnemu društvu“ našemu, pa manjkalo jim je — udov, toraj jih obžalujemo. Lipan.

Iz Šaleške doline. Gospod Schmiderer! Nikar ne mislite, da ste vodja slovenskega ljudstva, ne skrbite za izpeljavo gasilnega reda po ptujih okrajih! Slovensko ljudstvo je dovolj zavedno in bode samo skrbelo za izvršitev omenjenega reda! — Nemški „Bauernverein“ okoli Maribora vabi v ovčej obleki k svojim zborom in išče udov tudi v Šaleškej dolini. Prihrani svoj nemčurski papir, in vedi, da Slovenci iz Šaleškega okraja ne sedejo na tvoje lima

nice; Šoštanjski okraj je skoz in skoz naroden, edino v občinah sv. Florjana in v Šoštanjskem kočevju so še sedaj nemškutarji, kjer sta glavna vodja, pa tudi njima uže zadnja ura priteka. Daj Bog, da jima priteče kmalu!

Volitev okrajnega načelnika in okrajnega odbora je pred durmi. Brž ko ne vršila se bode prihodnji teden. Okrajni zastopniki! Pokažite da ste lastniki na svojih tleh, otrsrite sovražen, nasprotni jarēm, kateri vam izsesava vaš žuljevi denar, stopite pogumno na volišče, stojte možko ter volite v načelnike, namestnike in odbornike odločne, zavedne in narodne može, kojih značaj vam je do dobrega znan!

Iz Rožne doline (Ignacij Knittel), založnik slovenskih molitvenikov v Inomostu hodil je v začetku meseca avgusta po spodnjem Štajerskem. Ker je spoznal, da se nad njegovo poštenostjo dvomi, obljubil je v devetih dneh priporočil od dveh preč. gospodov, katerima treba je verjeti. Še pred odločenim obrokom došli ste iz dveh različnih krajev spričevali, ki trdite, da je omenjeni knjigotržec res mož zanesljivega značaja, pobožnega in npravnega obnašanja in ne brez premoženja. Eno spričevalo došlo mi je od preč. g. kancelarja briksniškega kn. šk. ordinarijata, drugo pa od preč. gosp. dekana v Stilfes. Kdor bi jih želel videti, naj se k meni potruidi. J. V., župnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Grof Taaffe stoji sedaj že osmo leto na čelu vlade in kakor je podoba, ostane še naprej nad ali bolje rečemo, brez stranke. Naravno stanje to ni, toda doslej mu je veljalo, ker je hodila z njim skorej skoz drn in strn desnica drž. zbora. Skorej gotovo je, da se bode to tudi za naprej ponovilo. — Drž. zbor se snide dne 21. septembra, do malih izjem bode imel poprejšnje lice, izjeme pa gredo le na osebe, ne na načela drž. poslancev. — Drž. pravdnštvo na Dunaju je izdalo ukaz, vsled katerega časniki ne smejo več vzprejemati nernavnih oznanil. Čudno, da je tacega ukaza treba ali bilo ga je v resnici treba za Dunajske liste, ki so do mala vsi v rokah židov. Žid pa vam stori vse, ako le vrže denarja. — S šolo, ki jo odpre z dnem 16. septembra kat. šulverein na Dunaju, je v zvezi kuhinja, v kateri dobē otroci kosilo. To je pametna naredba. — V nedeljo sta pri Mödlingu za Dunajem dva vlaka vkup trčila ter je pri 30 oseb ali usmrtenih ali ranjenih. — „Ljudsko društvo“ na Gornjem Avstrijskem obhaja sedaj marljivo zборе ter podučuje ljudstvo v političnih rečeh, se ve, da v konservativnem smislu. Enak namen ima naše „slovensko politično društvo“, a žal, da ne ravna enako. — Korar stolne cerkve v Gradcu, dr. J. Worm je dobil red

železne krone III. vrste. Mož ima veliko zaslug izlasti na šolskem polju. — Odvetnik, ki bode koroške občine podpiral, ako se jim dež. šolski svet ustavlja gledé ljudskih šol, bode, kakor se sliši, dr. J. Hrašovec, advokat v Slov. Gradu. Mi mu želimo obilo sreče ter da se oglašá veliko tacih občin pri njem — vse, katerim je za to, da se otroci učé, ne pa trapijo z nemščino. — Kranjska dež. vlada je prepovedala romanje na Bled in na Brezje k Mariji pomočnici, to pa za voljo kolere. Kolera je v resnici že huda v Loškem potoku. Do konca avgusta jih je samo v Travniku že 30 vzbolelo, 10 pa pomrlo. To je za malo vas res veliko število. — Občni zbor društva „Sloga“ v Gorici je bil lep dokaz za to, da še živé goriški Slovenci ter se vrlo trudijo za duševni in gmotni napredek slov. ljudstva. Predsednik društva je dež. in drž. poslanec dr. J. vitez Tonkli. — V Trstu in njegovi slov. okolici že, hvala Bogu, vendar le pojema kolera. Doslej je na njej vzbolelo 382 ali, kar je bolj vrjetno, pri 600 ljudi, a 105 jih je že umrlo. Tako je v Ricmanjih samih doslej 65 ljudi vzbolelo a nad polovico t. j. 36 umrlo. V Izoli pa še strašna bolezen napreduje, tam je za njo umrlo dobri dve tretjini izmed 45 ljudi, ki so na nji vzboleli. — V Istri imajo in sicer v občini Umaški trtno uš, Bog zna, od kod se je tje priklatila. — Skupni minister za finance, grof Kallay biva v Bosni. pravijo zavoljo homatij, ki se vršé na Balkanu. — Budim-Pešta obhaja 200-letnico, odkar jo je avstrijska vojska srečno rešila iz turške oblasti. Svitli cesar se je vdeležuje, pa tudi vojaške deputacije tujih držav so v isti namen tje prišle. Bog daj, da priklene ta spomin Madjare trdniše z avstr. cesarstvom.

Vnanje države. Kakor lani, tako gre tudi letos Bolgarom sumljiva hvala, da skrbé za to, da napolnjujejo časniki o njih svoje pre dale. V teku tega tedna se je tam cela stvar obrnila in je knez Aleksander že zopet vladar in doma v Sofiji. Prišel je samo v našo Galicijo, do Levova, kjer ga je poljsko ljudstvo z velicim navdušenjem pozdravilo. Od ondi pa so ga že poklicali nazaj v Bolgarsko. Može, ki so bili kneza prisilili, da se je odpovedal vladi, so poujeli ter zaprli; Stambulov in Karavelov, prejšnji minister, in drugi prevzeli so vlado za kneza ter ga poklicali domov. Ljudstvo in velika večina vojaštva je bilo, kakor smo že v zadnjem listu naznanili, ostalo knezu zvesto. Tako pa se je h krati vse obrnilo na srečo kneza Aleksandra. Bog zna, da nam mož ni prirasel k srcu, toda iz srca smo veseli, da je njegova, pravična reč obveljala. — Srbija čuti vedno bolj pomanjkanje denarja a nihče se ne najde, da ji posodi. Kralj Milan ne pojde sedaj več v Gleichenberško kopališče. — Rusija je sovražna bolg. knezu Aleksandru a ko je stopil

čez njeno mejo, ni mu stavila nobenih zaprek, toda sedaj, ko se je vrnil, gotovo ji je neljubo in brž, ko ne ga ne bode pustila na miru. Tudi Turčiji povratek kneza ni po volji, no ljub je pa zato tem bolj Nemčiji, kajti knez Aleksander je nekaka prednja straža za Nemčijo in ga Bismark lahko vporabi, za kar in kedar ga je volja. Bismark biva v Francovem kopališču na Českem, ministra vnanjih zadev, ruski in avstrijski, sta se mudila pri njem dalj časa, gotovo zavoljo bolgarskih homatij. — V Bruselju, Belgijskem glavnem mestu, odpre v terek kralj sam drž. zbor ter napové poslancem, da hoče vlada stanje delalcev vzboljšati. Kako pa, to bode na poslancih. — Sedanja večina obeh zbornic angleških je sovražna Ircem in Parnell, vodja Ircev, nima več upanja od njih doseči česa za svoje stiskano ljudstvo. — Na Francoskem se pozajate konservativni stranki, republikanci in monarhisti, med sebo v neko konservativno zvezo, toda malo je upanja, da bode kaj kruha iz te moke. — Sv. Oče v Rimu so sklenili konkordat s črnogorskim knezom in bode se vsled tega kat. škofištvo ustanovilo. Kolera še je po Italiji kakor doslej nemila morilka. — Na poluotoku Moreja je bil zadnji petek velik potres. Dve mesti, Filiatra in Gargoliano, in dve vesi, Kifarisa in Horema so uničene. Pri 300 ljudi je umorjenih ali težko ranjenih. Bog nas varuj te šibe božje!

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

Na kolodvoru na Dunaju se je kar trlo ljudi, vseh stanov, da se še enkrat poslovijo od romarjev. Tudi na drugih postajah, kakor postavim v Št. Hipolitu in v Linzu jih je ljudstvo živahno pozdravljalo. Na Tirolskem poleg mesta Hall pri novi cerkvi lurške M. b. so možnarji pokali, zastave vihrale romarjem v čast.

Iz Inomosta smo se tedaj naglo tirali med samimi visokimi planinami v zelenih dolinah, ki so pa zmiraj tesneje prihajale, proti Predarlskemu. Naenkrat nam Arlberg pot zastopi. Nekoliko poprej smo prevozili globoki prepad, po katerem teče rečica Trisana, po 190 metrov dolgem in 86 metr. visokem mostu. Visoki in mogočni Arlberg je dolgo zapiral pot na Švicarsko. Naenkrat si učeni gospodje nekaj zmislijo in ga prevrtajo. To je bilo hudo in velikansko delo. Začeli so ga od dveh strani prekapati in so ga v 4 (?) letih tako srečno prevrtali, da je predor popolnem raven. Navadni vlak se pelje celih 26 minut skozi predor, ki je tako dolg, kakor na primer iz Maribora v Ruše ali v Rače. V predoru je bilo hudo soparno in ko smo se tako dolgo vozili, mi je ne-

kako tesno bilo pri sreč. Ko smo zopet na den prišli, rekel je nek duhovnik: Če v peklu druge kazni ni, kakor večna tema, dosti imajo.

Hitro prekoračimo majhno kneževino Lichtenstein, ki je najmanjša državica na Nemškem in nima več prebivalcev, kakor katera večja fara in zdajci smo bili v Buchsu na Švicarski meji. Ljubo doma, kdor ga ima, tam nas niso več tako prijazno gledali, kakor na domačem.

V Buchsu bi imeli naše culice preiskati zavoljo carine, toda velikodušno so to opustili in niso nas nadlegovali. Vendar smo morali tam celo uro v hudi vročini stati, dokler nas niso v švicarske vozove nabasali.

Na Švicarskem smo se vozili najprej kraj Valenskega jezera, za katerim stojijo mogočne planine, sedmeri Volilnik nezi (Churfürsten) imenovani, na južni strani pa je lepo rodovitno polje. Kmalu potem dospemo do Züriškega jezera, ob katerem stoji luteransko mesto Zürich. Dobil sem komaj stan in sicer v petem nadstropju majhno hišico. Lehko noč! ker sem zelo utrujen.

11. avgusta.

Hvala Bogu! sam Bog je poslal to rosico, ki je po noči do dobrega shladila zrak. Rano že smo na nogah in še bolj rano bi se jaz vzdignil, ko bi bilo kje meševati. Pa v celem mestu Zürich ni katoliške cerkve. Tukaj vam živijo sami Kalvinci. Nesrečno ljudstvo se mi je v srce usmililo. Večer ni zvonilo večne luči, zjutraj ne zdrave Marije, niso vabili k sv. meši, — ubogo mesto! Kalvinci so namreč zavrgli Marijino češčenje, nam katoličanom pa očitajo, da Marijo molimo. Toda mi le Boga molimo, Marijo pa kot božjo mater z največjo častjo slavimo. Ubogi otroci, ki matere nimajo! V Zürichu se mi je zdelo, kakor bi bil prišel v v hišo, kjer je mati umrla. Sladkega čuta, materne ljubezni, ki nas romarje v Lourdes tira, ti ljudje pač ne poznajo. Škoda tudi za lepo in prostorno stolnico, v kateri je zlobni Zwingli začel vero kvariti, in v kateri se od tiste dobe kriva vera šopiri. Blizu cerkve stoji bronasta podoba Zwinglija. Njegovo drzno lice, njegove debele ustnice so mi mrzele. Zwingli je poginil v vojski, katero je po svojih novarijah sam povzročil, l. 1531. Krčmarji so nas dobro ogulili in potem smo šli nekoliko nevoljni na kolodvor. Da se nismo mogli braniti, nam niso hoteli prej računa povedati, kakor ko se nam je že na železnico mudilo.

(Dalje prih.)

Smešnica 35. Popotnik pride v krčmo ter se okrepeča v njej z dobrim vinom in mastno pečenko. Na zadnje zahteva račun. Krčmar pride ter vpraša gosta: „Kaj pa imate?“ Gost napové, da ima dve porciji teletine, liter vina, sir pa dva kruha. „To znese vse vkup 1 gld. 40 kr.“, reče krčmar ter pristavi, kakor po na-

vadi: „Ali še imate morebiti kaj več?“ „O“, odgovori gost, „seveda, glad še imam, glad.“

Razne stvari.

(Za šolo.) Svitli cesar so darovali za šolo v Šoštanju 300 gld.

(Posvečenje.) Marljivim šolskim sestram v Mariboru so ravnokar dodelali lično cerkvico in jo bodo Njih ekscelencija mil. knezoškof v sredo, na malo gospojnico slovesno posvetili.

(Odlikovanje.) Okr. šolski nadzornik na Ptujju g. Janez Ranner, je dobil od ministra za uk in bogočastje naslov ravnatelja za svoje zasluge. No mi mu privoščimo to povišanje, a za to ne moremo, če ne poznamo njegovih zaslug.

(Deklečja šola.) Nemški šulverein je dosegel privoljenje, da sme postaviti na Slatini 4razredno dekliško šolo, toda sedaj ima nevoljo, ker ne gre tamošnjim ljudem v glavo, zakaj da mora ta šola stati na Slatini, v sredi trušča topličarjev. Vsi župani so se izrekli zoper njo.

(Zoper romanje.) C. kr. namestništvo v Gradcu je prepovedalo Kranjcem in Hrvatom romati na sv. Gore.

(100letnica.) Čitalnica v Gornjem gradu napravi prihodnjo nedeljo, dne 5. septembra veselico v spomin 100letnice, odkar je Gornji grad prišel pod lav. škofa.

(Nesreča.) V Stari vesi pri Ljutomeru je mlatič Mat. Breznik padel s šupe v škedenj in je pri priči umrl.

(Iz kopališč.) Tujcev je letos prišlo na Slatino 2017, na Dobrno 1073 in v Rimske toplice 974. Vseh troje kopališč je imelo torej 4064 gostov. To je sila majhno število.

(Imenovanje.) Za nadučitelja v Framu je dež. šolski svet v Gradcu imenoval g. Fr. Pirkmajerja.

(Vrl kmetovalec.) Izidor Zelič, posestnik v Pečevju pri Teharjih je dne 28. avg. umrl v 36. letu svoje dobe. Ranjci je bil izgleden kmetovalec ter vrlo naroden mož. Naj počiva v miru!

(Okr. zastop.) Kakor se čuje, bodo letos volitve v okr. zastop v Celju v dneih 15., 16. in 17. septembra. Mi opozarjamo volilce tega okraja na te volitve, kajti ne bilo bi lepo, ko bi še v naprej nemčurji v tem zastopu gospodovali.

(Kje je omika?) Nemški listi se kar cedé hvale, kedar govoré o Nemcih. Kdor je Nemeč, ima jim že samo za to vso „intelligenco“ v posesti, vsak drug, posebno Slovenec pa jim je pravo „teslo“. No številke govoré drugače. Izmed vojaških novincev n. pr. znajo ti iz Murskega polja, tedaj iz slov. ljutomerskega okraja, vsi brati in pisati, nekaj, kar nima noben nemšk okraj.

(„Šenj.“) Okoli Marenberga in Vuhreda je v kratkem okoli 40 oseb vzbolelo na šenju in pravi se, da se še ta huda bolezen vedno širi. —

(Slovstvo.) Tretji zvezek znanstvenega in leposlovstvenega lista „Kres“ v Celovcu je sopet bogat po svoji vsebini. Kres velja za celo leto 3 gld., za pol leta pa 1 gld. 50 kr.

(Posojilnica) v Mariboru imela je meseca avgusta 1886: Dohodkov 41.602 fl. 60 kr., stroškov 37.528 fl. 21 kr. Toraj skupaj prometa 79.130 fl. 81 kr.

(Župnijski izpit.) Skušnjo, ki je potrebna za samostalne duh. službe, delali so dne 30. in 31. avgusta pa 1. sept. pismo. 2. pa ustmeno č. gg.: France Hirti, nadarbenik na Ptuju, Matija Kelemina, kaplan v Slivnici pri M., Anton Šijanec, kaplan pri sv. Juriju v Sl. gor. in Pavel Rath, provizor v Šmiklavžu pri Slov. Gradcu.

(Ni za posnemanje.) Resnicoljuba „D. W.“ v Celju pravi svojim istotako resnicoljubim bralcem, da je „Sl. N.“ pa tudi „Sl. G.“ imenoval kneza Aleksandra „tatú“. Kar se tiče „Sl. Gosp.“, vedó častiti bralci, da je to grda laž. Kako ime pa pristaja potlej listu, ki tako piše, naj si pové „D. W.“ sama.

(Trpinčenje živali.) V našem cesarstvu obstoji posebno društvo zoper trpinčenje živali, podružnice ima po vseh krajih. Te dni je bil shod vseh podružnic za Dunaju. Pri tem shodu je nek Korošec, A. Rauchensteiner, predlagal, naj opravlja društvo svoje reči poslej samo v nemškem jeziku. Kako pametno je pač to, živali braniti trpinčenja, ljudem pa ga naglati!

(Sprememba posestva.) Graščina Neuhaus pri Dobrni prejde vsled nakupa v roke g. Alberta Duba. Graščina daje pravico volitve v velikem posestvu.

(Novo društvo.) V Krškem snuje se „pedagogično društvo“ za učitelje in šolske prijatelje. Namen ima vvesti med učitelje slov. pedagogično literaturo in mu želimo obilo uspeha.

Listič uredništva: Gospod dr. J. na Pt.; Hvala, pride v prih. l. na prvem mestu. — Gg. M. P. in J. Pl. v Zd.: Vaji pismo ni za to, da ga porabimo, smejala bi se še Vama in nam „mačka“.

Loterijske številke:

V Trstu 28. avgusta 1886: 21, 60, 22, 23, 55
V Lincu „ „ „ 78, 40, 65, 11, 48

Prihodnje srečkanje 4. septembra 1886

Učenca najmanj 14 let starega sprejme France Repič, trgovec pri sv. Andražu v Slov. gor. v svoji prodajalnici z mešanim blagom v pouk.

Slavnim volilcem

gornje-radgonskega, ljutomerskega, št. lenartskega, ormoškega, ptujskega, rogaškega, in šmarijskega okraja izrekam za častno zaupanje, dne 30. avgusta 1886 mi skazano, svojo najiskrenejšo domoljubno zahvalo!

Nova cerkva, dne 31. avg. 1886.

Dr. Lav. Gregorec,
drž. poslanec.

Veliki živinski sejem

bode pri sv. Antonu v slov. goricah 11. sept. t. j. na ruško soboto.

OKLIC!

Ces. kr. okrajna sodnija v Gornjemgradu daje na znanje:

Vsled prošnje Marije Pfeifer, posestnice v Ljubiji, se dovoli prostovoljna dražba njenih posestev — in sicer: vloge 15 katastralne občine Ljubija — cenjene na 4525 fl., vloge 16 iste občine cenjene na 500 fl., in vloge 17 iste občine cenjene na 200 fl.

Za prodajo se določi dan na

25. sept. 1886 dopoldne od 11. do 12. ure pri tej sodnji.

Imenovana posestva se bodo za gori navedeno ceno izklicavala in tistemu, ki največ obljudi — tudi pod imenovano ceno oddala.

Lastnica Marija Pfeifer si pridrži pravico, celi kup v teku osmih dni razveljaviti, ako v istem času to sodnji naznani.

Prodaja postane še le tedaj pravomočna, ako jo lastnica potrdi, ali ako v teku osmih dni pri sodnji ne ugovarja.

Vsak licitant ima pred ponudbo 10 % gori navedene cene kot varščino pri sodnji vložiti. Kupcu se bode ta varščina v kupnino vračunila. Ostali znesek pa ima kupec v teku enega meseca tako gotovo pri tukajšnji sodnji poplačati, ker bi inace položena varščina zapadla.

Pri posestvu vloga 15 zamore intabulirani znesek 1770 fl. proti temu, da se 6 % obresti plačujejo — še dalje ostati.

Opozarja se, da leži celo posestvo blizo Mozirskega trga, tik okrajne ceste. — Poslopje je v dobrem stanu in posebno za oštarijo, katera se tudi sedaj tamkaj nahaja — pripravno. Na posestvu stojite tudi dve žagi.

Vsakteri si zamore cenilni zapisnik in zemljiščne knjige pri tukajšnji sodnji ogledati.

C. kr. okrajno sodišče v Gornjemgradu,
dne 10. avgusta 1886.

C. kr. okrajni sodnik:

Dr. Voušek.

Poslano.

Romarji Marija Celjski se prelepo zahvaljujejo prečastitemu gospodu župniku Janezu Lenart-u za vodstvo in njihove lepe nauke, katere so nam slovenskim romarjem podelili; njih govor je bil prav genljiv in je nam romarjem globoko v srce segel. Bog jih še ohrani mnogo let na svetu vedno zdravih, kar jim vsi slovenski romarji iz srca želimo. Posebno genljivo je bilo, ko so visoko č. g. knez in škof Ljubljanski pri altarju Marije milostivne sv. mašo služili, pri kateri smo bili vsi slovenski romarji navzoči; res lepa svečanost. Vsem romarjem pa želim, da bi še velikokrat Marijo na tem svetem mestu častili in se zgrevani v njeno priprošnje izročili.

Matija Jančič, Franc Ašič, Franc Ploč.

Kdor se upa jeden ali več vagonov kislih jabolk za mošt vkup spraviti, naj se oglasi pri **Jože Strcelbi** v Ljubljani.

Tudi fižol se tam kupuje.

Učenec sprejme se v štacuno z mešanim blagom in trgovino z zemeljskim pridelkom, kateri je 14—15 let star in dovršil vsaj ljudsko šolo. Ponudbe pod naslovom

Anton Cvenkelj,

v Sevnici (Lichtenwald, Steiermark.) 2-3

Nova, šajka, 16 metrov dolga, 8 mtr. široka, sposobna za kupčijo sadja na vodi in 6 oleandrov je po ceni na prodaj. Natančneje pri gosp. Pet. Fridavu v Noršencih pri Ljutomeru. 3-3

Lep vinograd

okoli 7 oralov, 2 hrama in 2 kleti je na prodaj v Metavi pri sv. Petru. Več pové upr. „Slov. Gosp.“ 3-3

Dva učenca

takoj sprejme **H. M. Stergar** v Mariboru, **Veliki trg** (Hauptplatz.) 2—3

Kolarija v najem.

Za enega oženjenega kolarja na priličnem prostoru pri okrajni cesti v **Jarenini** bode s prihodujim letom 1887 v najem prevzeti. Več se poizvé pri **Jakobu Roškarju**, posestniku v Jareninskem dolu. Tam obstoji tudi kovačija že čez 10 let. 2-3

Največje varčenje časa.

☛ Snaženje oken brez vode.

Thennova pasta za brzo snaženje v lesenih škatljah s podukom gledé rabe à 8 kr. v plehnatih „ „ „ „ à 10 „ dobi se v zalogi krtač gospoda

Karla Ludwiga,

2-3

gosposke ulice hšt. 1.

Sledečih **molitvenikov**, ki so rad svoje jako lepe vsebine zelo priljubljeni in med ljudstvom razširjeni, izšli so ravnokar novi iztisi ter se prodajajo po navedenih cenah in sicer:

Družbene bukvice

za dekleta, ki so pri deklinški ali križevski družbi v Konjicah in tudi za druge pobožne ženske

Spisal **Jožef Rozman**,
pokojni Konjiški nadžupnik.

Z dovoljenjem preč. Lavantinskega knezoškofijstva.

XI. natis.

(Lastnina Križevske družbe v Konjicah.)

Veljajo v usnji vezane 1 fl. 30 kr., v usnji z zlato obrezo 1 fl. 70 kr.

Krščanski junak

ali molitvene bukvice za slovenske vojake in sploh za katoliške mladenče.

Spisal **L. Jeran.**

Z dovoljenjem vis. čast. Ljubljanskega knezoškofijstva.

II. natis.

Velja v pol-usnji 35 kr., v usnji 38 kr. v usnji z zlato obrezo 50 kr.

Kruh angeljski.

I. Molitvene bukvice. II. Pripravljavne bukvice na prvo sv. obhajilo.

Po slovenski piravnal

P. Hrisogon M.

Z dovoljenjem vis. čast. Ljubljanskega knezoškofijstva.

II. natis.

Velja v pol-usnji pozlačen 40 kr., v usnji 42 kr., v usnji z zlato obrezo 65 kr., in v usnji z zlato obrezo pozlačen 75 kr.

Vse te troje knjige dobé se tudi še bolj dragoceno vezane ter so na prodaj pri

M. Gerber-ju v Ljubljani

in pri vseh knjigotržcih. 3-3